

Dato 17. november 2014
Saksnr.: 201410203-2
Saksbehandler Ellen K. Torgersen

Saksgang
Helse- og sosialstyret
Formannskapet

Møtedato
25.11.2014
03.12.2014

Høringsuttalelse endring i bostøtteloven

Sammendrag

Kommunal- og moderniseringsdepartementet foreslår å gi Husbanken lovhjemmel til å kontrollere opplysninger i bostøttesaker. Bostøtteordningen er en økonomisk behovsprøvd ordning, som har som formål å sikre personer med lav inntekt og høye bostøtter mulighet til å kunne ha en egnet bolig. Bostøtte ordningens legitimitet er avhengig av at ytelsen utbetales til personer som har behov etter gitte vilkår.

Forslag til høringsuttalelse:

Kristiansand kommune stiller seg positiv til forslag om lovendring i høringsnotatet. Dette med bakgrunn i at lovgrunnlaget vil være bedre tilpasset dagens reelle praksis, samt at Husbanken gis lovhjemmel til å kontrollere at ytelsen utbetales til personer som har behov for økonomisk bistand for å kunne bo. Det forutsettes at personvern ivaretas gjennom sikker datainnhenting, behandling og lagring.

[Formannskapet gir sin tilslutning til fremlagte forslag til høringsuttalelse](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Wenche S. Dehli Pedersen
Helse- og sosialdirektør

Vedlegg:
Skriv inn vedlegg.

Bakgrunn for saken

Kommunal og moderniserings departement har sendt ut et høringsnotat med forslag om endring i bostøtteleven, som gir Husbanken hjemmel til å kontrollere opplysninger innhente om søkere til bostøtteordningen.

Bostøtte er en rettighetsbasert velferdsordning. Tildelingsordningen er behovsprøvd, og ordningens legitimitet er avhengig av at støtte bare utbetales til dem som har krav på det. Dagens lov har ingen bestemmelser som regulerer kontroll. Det fremholdes at kontroll ikke bare innebærer å føre kontroll med misbruk av ordningen, men at kontroll vil også fange opp mottakere som ikke selv melder fra om forhold som innebærer en større ytelse. I lovforslaget foreslår departementet tilføyelser i loven som gir Husbanken mulighet til og plikt til å gjennomføre ulike typer kontroller knyttet til bostøtten.

Bostøtteordningen

Formålet med bostøtteordningen er å motvirke fattigdom og redusere bostedsløshet ved å sikre personer med lav inntekt og høye boutgifter en egnet bolig. Ved behandling av søknader knyttet til bostøtteordningen er saksbehandlere i kommunene førstelinje ved å innhente opplysninger, men det er Husbanken som fatter vedtak. Tildeling av bostøtte er regulert gjennom forskrift om bustøtte som angir hvem ordningen gjelder for å vilkår for utregning av støtten. Lovendringen sees som en tilpasning av lovverket til dagens praksis knyttet til søknad om bostøtte.

Endringsforslag

Lovforslaget er en innskjerping av husbankens myndighet til å kunne føre kontroll med bostøtteordningen ved at de kan og skal kontrollere opplysninger gitt i søknaden. Dagens regelverk bygger på at søker gir samtykke i at Husbanken innhenter opplysninger fra andre offentlige registre og benytter disse opplysningene i saksbehandlingen. For den enkelte søker vil forslaget i realiteten ikke bety en endring, fordi en søknad ved dagens praksis ikke vil bli behandlet uten samtykke fra søker. Dagens praksis betyr at søker i realiteten ikke har et alternativ og det strider da med regelverk knyttet til informert og firvillig samtykke etter personopplysningsloven.

Personvern og legalitetsprinsipp

I høringsnotatet har departementet drøftet lovendringen opp mot prinsipper om respekt for den enkeltes privatliv (personvern) og legalitetsprinsippet.

Personvernloven fastsetter at personopplysninger ikke kan behandles uten samtykke dersom det ikke er fastsatt i lov at det er adgang til slik behandling. Opplysninger som Husbanken trenger er bosted, inntekt, formue, boutgifter og husstandsmedlemmer. Dette er

personopplysninger som vanligvis ikke er sensitive opplysninger. Personvernlovens krav til informasjonssikkerhet mv. ligger fortsatt til grunn.

Inngrep som forvaltningen ønsker å gjøre ovenfor den enkelte må ha hjemmel i lov, jf .Grunnloven § 113. Kontroller som utføres av offentlige myndigheter kommer inn under slike «inngrep» og kontroll av bostøtteordningen vil ut fra dette kreve en lovhjemmel for å kunne utføres.

Husbanken har behov for å kunne innhente opplysninger ved:

1. Kontroll av opplysninger ved førstegangs søknad (på saksbehandlingsstadiet)
2. Rutinekontroll av samtlige bostøttemottakeres opplysninger etter at bostøtte er innvilget (masseinnhenting av opplysninger ved registrersamkjøring)
3. Kontroll av enkeltpersoner opplysninger etter at bostøtte er innvilget for å avdekke misbruk.

På bakgrunn av dette foreslås endringer i bustøttelovas § 8 som gir lovhjemmel for å innhente opplysninger uten søkeres samtykke.

Økonomiske vurderinger

Det er vanskelig å anslå økonomiske konsekvenser ved kontroll av ordningen da det i liten grad føres kontroll med ordningen i dag. Tall for utbetalt bostøtte i 2013 oppgis til 2,9 milliarder kroner fordelt på 148.000 mottakere. Det vises til en samfunnsanalyse Proba har gjennomført for NAV sine ytelser som anslår at det trolig svindles for 5 prosent av utgiftene som utgjør 150 millioner kr. pr år.

Konklusjon:

Kristiansand kommune stiller seg positiv til forslag om lovendring i høringsnotatet. Dette med bakgrunn i at lovgrunnlaget vil være bedre tilpasset dagens reelle praksis, samt at Husbanken gis lovhjemmel til å kontrollere at ytelsen utbetales til personer som har behov for økonomisk bistand for å kunne bo. Det forutsettes at personvern ivaretas gjennom sikker datainnhenting, behandling og lagring.